

קטע גניזה קיימברידג' T-S F 17.57 (כ"י ג2)¹

שיר השירים רבה א, ב, ג – א, ב, ו

מראי מקום
במהדורת וילנא

עמ' א

°ואת גודלו היינו מאמינים לו לקיים מה שני ואל תב[ו]א במשפט וגוי*
°ר' יודן בשם ר' יהודה בירבי סימון רבי יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אמ' בשעה ששמעו ישראל אנכי בסיני נ[י]תקע תלמוד תורה בליבם והיו למידים ולא שכחים באו אצל משה אמרו לו ר' משה העושה א פרזיטי: ז? בינותינו דבר אתה עימנו ונשמעה ועתה למה נמות ומה הניה ישב באבידה שלנו חזרו להיות למידים ושכחים אמרו מה משה בשר ודם עובר אף תלמידו עובר בידו חזרו אצל משה אמ' לו רבי משה לויי יגלה עלינו פעם שנייה לויי ישקני מנשיקות פיהו לויי כמות שהיה יהיה לויי יתקע תורתו בליבנו כמות שהיה אמר להן אין זו עכשו לעתיד לב[ו]א היא ונתתי את תורתך בקרבם ועל לבם וגוי ר' נחמיה בשעה ששמעו ישראל לא יהיה לך בסיני נעקר יצר הרע מלבם באו אצל משה אמרו לו רבי משה העשה פרזיבטנו דבר אתה עימנו ונשמעה ואל ידבר עימנו אלהים פן נמות ועתה למה נמות ומה הנייה יש באבידה הזו חזר יצר הרע למקומו חזרו אצל משה אמ' לו ר משה לויי ייגלה עלינו פעם שנייה לויי ישקי' מנשי' כמות שהיה לויי יעקור יצר הרע מליבנו כמה שהי' אמ' להם אין זו עכשו לעתיד לבוא היא והסירותי את לב וגוי °עזריה אמ' לה ר' לעזר ר יוסה בן חנינה ר' יצחק ורבנין ר' לעזר אמ' למלך שהיה לו מרתף שליין נכנס אורח ראשון מזג לו כוס השני מזג לו כוס השלישי מזג לו כוס הרביעי וכיון שבא בנו נתן לו את כל המרת...> כך אדם הראשון ניתנו לו שש מצות על ידיו הדה היא ויצו ייי...>...> וגוי ר' לוי אמ' אין ציו אלא עבודה זרה כמה דאת אמר כי <...> אחרי צו וגוי ייי ציוהו על קיללת השם כמה דאת אמ' ונו...>...> ל?הים צוהו על הדיינים כמה דאת אמר אלהים ל...>...> ת?קל?ו?>...>...> צוהו על שפיכות דמים כמה דאת אמ' שופך <...> דם <...> צוהו על גילוי עריות כמה דאת אמ'

°א, ב, ג

°א, ב, ד

°א, ב, ה

¹ פורסם עם חילופי נוסח והערות צ"מ רבינוביץ, גנזי מדרש: לצורתם הקדומה של מדרשי חז"ל לפי כתבי יד מן הגניזה, תל-אביב, תשל"ז, עמ' 108-117; ועיינו גם: L.F. Girón Blanc, "Cantar de los Cantares Rabbá: Seis fragmentos de la Guenizá de El Cairo conservados en Cambridge University Library", *Sefarad* 60:2 (2000), pp. 255-269.

**מדרש שיר השירים רבה - ד"ר תמר קדרי, מפעל המדרש, מכון שכטר למדעי היהדות
קטע גניזה קיימברידג' T-S F 17.57 (כ"י ג2)**

לאמר הן <...> איש וגו'... <...> כ?ל עץ הגן אכול תאכל וגו' צוהו על הגזל
נוח נתוסף <...> <...> ב?ר מן ה? <...> בשר בנפשו וגו' אברהם מילה ויאמר
אלהים אל <...> <...> צ?ח?ק? <...> <...> כ?ה לשמונה וימל אברהם וגו' יעקב
גיד הנש?ה? <...> <...> ל? כן לא יוכאלו בני ישראל את וגו' יהודה
יבמה ויאמ? <...> <...> <...> ש?ן? שעמדו בני לפני הר סיני ואמרו כל
אשר דבר י? <...> <...> נע?שו לו לאומה אחת ניתנה להם כל התורה
כלה מתיין וא? <...> <...> ו?שמונה מצוות עשה ושלוש מאות ושישים
וחמש מצוות לא תעשה אמ' ר' יוסה בן חנינה למלך שהיה מחלק
אופס?י?ניות לליגיונותיו על ידי דוכסין ועל ידי איפרכין ועל ידי
איסטרלטין וכיון שבא בנו נתן לו מיד ליד אמ' ר' יצחק למ'
שהאוכל פ?ס?טילין וכיון שבא בנו שמטה מפיו ונתנה לו כך כי יי
יתן חכמה לכל אבל מפיו דעת ותבונה לישראל ר אייבו אמ' לה
ר' יהודה ור' נחמיה ורבנין ר' יהודה אמ' שני חברים שהן יושבים
ועסוקים בדיברי הלכה זה אומ' בית אב שלהלכה וזה אינו אומ'
בית אב שלהלכה אמ' הק' ב' הו' משיקות הן עלי ר' נחמיה אמ' אפילו
הבל היוצא מפיהם היך מה דאת אמ ואיוב הבל יפצה פיהו אמ'

עמ' ב

הק' ב'ה' משיקן עלי ורבנין אמ' סוף שנפשותיהם עתידות להינטל
בנשיקה היך מה דאת אמ' ישקני מנשי פני אמ' ר' עזריה מצינו שניטלה
נפשו שלאהרון בנשי' הדה היא ויעל אהרן הכהן משה מניין וימת
שם משה עבד וגו' ושאר כל הצדיקים מניין ליש' משיק' פיה' אם
עמלתה בתורה סופך להשיק לאחרים סוף שאחירים משיקים
לך סוף שדברך מיתנשקים סוף סיפתות[י]ך מיתנשקות סוף שהכל
נושקים לך ישקיני יזייניני יטהריני ידביקני ישק' יזיינ היך מה
דאת א נושקי קשת וגו' אמר רבי שמואל בר נחמן מצינו שנמשלו
דברי תורה בזיין מה הזיין הזה מתקיים על בעליו כך דברי תורה
מיתקיימים על כל מי שהוא עמל בהן כל צורכן ר חונה בשם ר' אחה
שמע לה מן הדין קרייה רוממות אל וגו' חרב שהיא אוכלת משני צדדיה
נותנת חיים בעולם הזה וחיים בעולם הבא רבי יהודה ורבי נחמיה רבנין
ר' יהודה אמ' תורה שנאמרה בפה אחד נאמרה במאמרות הרבה
ר נחמיה אמ' תורה בפה ותורה בכתב ורבנין אומ' גוזרין על העליונים
ועושים על התחתונים ועושים ר' יהושוע דסכנין בשם ר' לוי
טעמהון דרבנין כי היו שרי קודש אילו ישראל קודש ישראל
ליי ושרי האלהים שהן גוזרים על העליונים ועושים ועל התחתונים

מדרש שיר השירים רבה - ד"ר תמר קדרי, מפעל המדרש, מכון שכטר למדעי היהדות
קטע גניזה קיימברידג' T-S F 17.57 (כ"י ג2)

ועושים ישקי' יטהריני כמשיק שני גוים זה לזה והן טהורים
זה מזה היך מה דא' כמשיק גוים שוקק ב?ו?ישקני ידבקיני היך
מה דא' א' וקול כנפי החיות משיקות <...> שה אל אחותה יוציא לי
נשיקות מתוך פיהו °תנינן אמ' ר' ?י? <...> שאל ר' ישמעאל את ר'
יהושוע שהיו מהלכים בדרך ?מפ? <...> ?ס?רו את גבינת הגוים
אמ' לו מפני שמעמידים אותה <...> ?ל?ה? אמ' לו קיבת העולה
חמורה מקיבת נבילה אמרו כהן <...> ?פה?ס? <...> פה חייה מה הוא
סורפה גמולה אמר ר' שמעון ?ענן?בן? ? <...> ?קי?ש? <...> אותו כשותה
בכוס חמ' קיר'ה' אמ' השתי בכזוזהם ל?א? <...> ני ולא <...> אמ' לו מפני
שמעמידים בקיבת עגלה עבוד?ה? <...> אמ' לו <...> עאל אחי היך
אתה קורא כי טובים דודיך או כי <...> ?דיך? א <...> אין הדבר כן
שהרי חבירו מלמד עליו לריח ש <...> לא גילה לו
מפני שבקרוב אסרוה ור' ישמע <...> מעון בן
חלפותה ר' חגי בשם ר' שמואל בר נחמן ??כב?שים ללבושיך
כבשים כתב כשתלמידיך קטנים הוי כוב <...> ?די?ברי תורה
היגדילו ונעשו תלמידי חכמים הוי מג?לה לה? <...> ?י תורה
תני ר' שמעון בן יוחיי אלה המשפטים אשר תשים ל?פניה?ם
מה סימה אינה נגלית אלא ליחיד כך לא תהא מגלה טעמי
תורה לכל אדם ר' חונייה בשם ר' חמה בר עוקבה ?אם? להפליגו היה
מבקש היה לו להפליגו מחמש הכרעות שבתורה ואלו הן שאת
ארור מחר משוקדים וקם שאת הלא אם תיטיב שאת אם לא
תיטיב כי באפס הרגו איש וברצותם עיקרו שור ארור או
ארור אפס כי עז ויאמר משה אל יהושוע בחר לנו אנשים וצא
הלחם בעמלק מחר או מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ובמנורה

א,ב,ו